

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова,
В.І. Труба
«22» червня 2021р.

ВИСНОВОК

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова про наукову та практичну цінність дисертації

Гудімової Алісар Халедівни

на тему: **«Поведінкові патерни користувачів соціальних мереж як умова їх психологічного благополуччя»**

на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія»

ВИТЯГ

з протоколу № 11 від 22 червня 2021 року

фахового семінару кафедри практичної та клінічної психології

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

ПРИСУТНІ: д. біол. н., професор, завідувач кафедри практичної та клінічної психології **Псядло Е.М. (науковий керівник)**, д. психол. н, професор кафедри диференціальної і спеціальної психології **Кононенко О.І. (головуючий)**, канд. психол. н, доцент кафедри практичної та клінічної психології **Сулова В.О.**, канд. психол. н., доцент кафедри практичної та клінічної психології **Юнг Н.В.**, канд. істор. н, доцент кафедри практичної та клінічної психології **Піщевська Е.В.**, канд. пед. н., доцент кафедри практичної та клінічної психології **Ласунова С.В.**, канд. психол. н., доцент кафедри практичної та клінічної психології **Кирилішина М.В.**, канд. психол. н., доцент кафедри практичної та клінічної психології **Данілова О.С.**, д. психол. н., доцент, професор кафедри загальної психології та психології розвитку особистості **Литвиненко О.Д. (рецензент)**, канд.

психол. н., доцент кафедри диференціальної і спеціальної психології **Кременчуцька М.К. (рецензент)**, канд. психол.н, доцент кафедри практичної та клінічної психології **Уханова А.І. (секретар)**

Відкрив розширене засідання кафедри практичної та клінічної психології д. біол. н., професор, завідувач кафедри практичної та клінічної психології **Псядло Е.М.**

Головуючим на засіданні відкритим голосуванням було обрано д. психол. н., професора кафедри диференціальної і спеціальної психології **Кононенко О.І.**, секретарем засідання була призначена канд. психол.н, доцент кафедри практичної та клінічної психології **Уханова А.І.**

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

Розгляд та рекомендація до захисту дисертаційної роботи Гудімової Алісар Халедівни на тему: «Поведінкові патерни користувачів соціальних мереж як умова їх психологічного благополуччя», представленої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія».

СЛУХАЛИ:

Основні положення дисертаційної роботи Гудімової А.Х. на тему: «Поведінкові патерни користувачів соціальних мереж як умова їх психологічного благополуччя», представленої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія».

Тема дисертаційного дослідження була затверджена Вченою радою Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (протокол № 10 від 27 квітня 2021 року). Науковий керівник — доктор біологічних наук, професор Псядло Едуард Михайлович.

Попередню експертизу дисертаційної роботи та наукових праць здобувача провели та підготували проект висновку доктор психологічних

наук, доцент Литвиненко О.Д. та кандидат психологічних наук, доцент Кременчуцька М.К.

Проект висновку був розданий членам розширеного засідання кафедри практичної та клінічної психології.

Гудімова А.Х. зробила доповідь про основні положення дисертаційної роботи, найбільш вагомі теоретичні та практичні результати дослідження, які виносяться на захист.

Членами розширеного засідання здобувачу були поставлені такі запитання:

Кандидат психологічних наук, доцент **Юнг Н.В.:**

1. У чому полягає сутність розвиненого Вами поняття «соціально-мережевий розлад»?

2. На чому ґрунтується удосконалений Вами методичний підхід до аналізу впливу характеру використання соцмереж на психологічний стан молодого покоління?

Кандидат психологічних наук, доцент **Сулова В.О.:**

1. Яким чином відрізняється ступінь залучення юних користувачів у соціальні мережі в залежності від зміни умов середовища, як Ви зазначили у повсякденності та під час пандемії коронавірусу?

Кандидат педагогічних наук, доцент **Ласунова С.В.:**

1. Які психологічні рекомендації для попередження соцмережевого розладу Ви розробили для батьків юних користувачів?

Кандидат психологічних наук, доцент **Данілова О.С.:**

1. Яким чином використання соціальних мереж призводить до загострення відчуття самотності?

2. Чому Ви обрали саме когнітивно-поведінковий підхід як передумову розробки корекційної програми для користувачів з соцмережевим розладом?

На всі поставлені запитання Гудімова А.Х. надала змістовні та аргументовані відповіді.

ВИСТУПИЛИ:

Доктор біологічних наук, професор Псядло Е.М. (науковий керівник), який зазначив, що дисертація Гудімової А. Х. є актуальною, самостійною, завершеною науковою роботою, що викладена згідно з виконанням індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану. Результати виконаного наукового дослідження вирішують важливе наукове завдання – превенції розвитку соціально-мережевого розладу та залежності від соціальних мереж шляхом розробки психологічних рекомендацій та передумов створення корекційно-реабілітаційної програми для юних користувачів.

Доктор психологічних наук, доцент Литвиненко О.Д. (рецензент), яка зауважила, що дисертаційна робота присвячена актуальній проблемі психологічного благополуччя особистості в контексті використання соціальних мереж. Мета, завдання, об'єкт і предмет дисертаційного дослідження цілком відповідають його темі. Наукова новизна та практична значимість роботи полягає у побудові теоретико-методологічної моделі проблемності використання соціальних мереж та їх негативного впливу на психологічне благополуччя користувачів, встановленні відмінності психологічного профілю користувачів в залежності від типу активності та часу проведеного онлайн, встановленні, що предикторами залежності від соцмереж є напружені стосунки з батьками, сором'язливість, інтроверсія та схильність до невротичних та депресивних станів користувачів. Висновки дисертації відображають основні здобутки теоретичної та емпіричної роботи, розкривають ступінь розв'язання нею поставлених дослідницьких завдань та визначають перспективи подальших наукових досліджень.

Стосовно недоліків рецензент зазначила:

1. Автор дисертації зосереджує увагу свого дослідження саме на віковій категорії підлітків та юнаків як найактивніших користувачів соцмереж, відзначивши, що порівняння з іншими віковими категоріями є перспективою подальших досліджень. Однак, не було достатньо обґрунтована саме ця вибірка.
2. Дисертація дещо переобтяжена математичними розрахунками. Тому вважаємо за доцільне перенести частину таблиць, зокрема з підрозділів 3.2. та 3.3., у Додатки та скоротити кількість графічних зображень результатів проведеного аналізу, а також провести дещо детальніший психологічний опис.
3. По тексту дисертаційної роботи зустрічаються технічні помилки.

При цьому рецензент зробила загальний висновок про те, що дисертація Гудімової А.Х. «Поведінкові патерни користувачів соціальних мереж як умова їх психологічного благополуччя» виконана на високому теоретичному та емпіричному рівні; є актуальною та завершеною науковою працею. В роботі отримані нові науково обґрунтовані результати, що вирішують важливе для психологічної науки питання.

Відмічені недоліки суттєво не знижують значення наукової роботи та дисертаційне дослідження може бути рекомендоване до захисту за спеціальністю 053 «Психологія».

Кандидат психологічних наук, доцент Кременчуцька М.К. (рецензент), яка у своєму виступі відзначила, що дисертаційне дослідження представляється вельми актуальним, оскільки воно присвячене важливій психологічній проблемі, в ньому вдало поєднано теоретичні та практичні аспекти, належну розробку отримали як сутнісні ідеї, так і конкретні механізми їх реалізації. Побудова дисертації через призму орієнтації на суб'єкта онлайн відносин та його патернів поведінки у соцмережах виокремлює специфічну та недостатньо досліджену площину проблеми психологічного благополуччя. Саме у виборі

напрямку наукового дослідження значною мірою реалізується принципова новизна авторського підходу до вирішення проблем психологічної науки, зокрема встановлено вплив соцмереж на психологічний стан користувачів під час COVID-19. У роботі чітко сформульовані об'єкт, предмет та мету дослідження, що дозволило автору визначити конкретні завдання своєї дисертаційної роботи. Дисертація характеризується чіткою послідовністю, фундаментальною аргументацією отриманих результатів та висновків. Дослідження виконано на високому теоретичному та методологічному рівні.

Крім того, зазначила, що робота містить такі недоліки:

1. У тексті третього розділу присутнє перевантаження великою кількістю результатів математичної статистики. Деякі таблиці у є завеликими та їх бажано розмістити в додатках роботи.

2. В дисертаційній роботі зустрічаються стилістичні неузгодженості та технічні помилки.

Відмічені недоліки суттєво не знижують значення наукової роботи. Дисертація Гудімової А.Х. є актуальною, самостійною, завершеною науково-кваліфікаційною працею, яка розкриває особливості впливу соціальних мереж, зокрема типу використання останніх користувачами, на психологічне благополуччя користувачів в повсякденності та в умовах вимушеної самоізоляції.

Дисертаційне дослідження може бути рекомендоване до захисту.

Кандидат психологічних наук, доцент Кирилішина М.Г.

Робота актуальна та цікава. В сучасній Україні можна побачити зростання рівня активності та проявів адикції від соціальних мереж серед підлітків та юнаків. Я вважаю, що психологічні рекомендації, запропоновані Гудімовою А.Х., можуть бути використані педагогами та психологам в навчальних закладах в якості інструменту превенції залежності від соцмереж та порушення психологічного стану, тому я

підтримую це дисертаційне дослідження і вважаю, що воно може бути рекомендоване до представлення у спеціалізовану вчену раду.

Кандидат психологічних наук, доцент Данілова О.С.

Робота є надзвичайно актуальною для нашого суспільства та відповідає сучасним запитам, які ставить психологічна наука до досліджень. Потрібно також відзначити теоретичну та практичну цінність даної дисертації. Здобувачем вірно сформульовано межу понять «психічне здоров'я», «психологічне здоров'я» та «психологічне благополуччя». Ґрунтовність проведеної Гудімовою А.Х. роботи, широта охоплення різноманітних психологічних факторів, що виступають передумовами методологічного обґрунтування, організації і методичного забезпечення дослідження зв'язку психологічного благополуччя з особливостями проведення часу онлайн та формування соцмережевого розладу забезпечують практичну цінність проведеного дослідження. Позитивне враження справляє вдала загальна структура роботи та продумана логіка. Дисертація може бути рекомендованою для захисту на засіданні спецради з присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 «Психологія».

Кандидат психологічних наук, доцент Юнг Н.В.

Представлена дисертаційна робота демонструє достатньо конкретний аналіз як позитивних, так і негативних сторін залучення користувачів пізнього підліткового та юнацькового віку у соціальні мережі та причинно-наслідкові зв'язки типу поведінки онлайн та зміни рівня психологічного благополуччя протягом мінливих умов навколишнього середовища. Однією з сильних сторін вважаю, порівняльний аналіз поведінкових та ситуативних патернів поведінки користувачів в умовах звичайного ритму життя та під час локдауну. До зауважень можна віднести відсутність готової психокорекційної програми для превенції реабілітації соцмережевого розладу підлітків та юнаків.

Проте, не дивлячись на вказані недоліки, дисертаційне дослідження Гудімової А.Х. є завершеним дослідженням актуальним для сучасної психологічної науки, має наукову новизну і практичну значущість, тому може бути рекомендована до офіційного захисту.

УХВАЛИЛИ:

Прийняти висновок щодо дисертаційної роботи Гудімової Алісар Халедівни у відповідності з пп. 9-18 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167 у такій редакції:

ВИСНОВОК

про наукову новизну теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Гудімової Алісар Халедівни

на тему: «Поведінкові патерни користувачів соціальних мереж як
умова їх психологічного благополуччя»,
що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 053 «Психологія»

Попередня експертиза дисертації Гудімової Алісар Халедівни відбулась на фаховому семінарі, який був проведений кафедрою практичної та клінічної психології Факультету психології та соціальної роботи «22» червня 2021 року.

Актуальність теми дослідження та її зв'язок з планами наукових робіт. Розвиток сучасних технологій обумовлює збільшення частки віртуальної залученості користувачів, що має значний вплив на їх

психологічний стан. Взаємодія користувачів в соцмережах є відносно новим явищем та більшість існуючих досліджень не має однозначних результатів стосовно впливу цієї взаємодії на психічне здоров'я та емоційний стан молоді, тому необхідним є проведення дослідження з метою визначення та опису потенційних зв'язків між віртуальною комунікацією та порушеннями психологічного благополуччя. Дисертаційне дослідження представляється вельми актуальним, оскільки воно присвячене важливій психологічній проблемі, в ньому вдало поєднано теоретичні та практичні аспекти, належну розробку отримали як сутнісні ідеї, так і конкретні механізми їх реалізації. Аспект дослідження цієї проблеми, запропонований А.Х. Гудімовою є найбільш актуальним, оскільки розкриває особливості структури взаємозв'язку типів використання соцмереж з їх впливом на психологічне благополуччя користувачів з холістичної точки зору. Побудова дисертації через призму орієнтації на суб'єкта онлайн відносин та його патернів поведінки у соцмережах виокремлює специфічну та недостатньо досліджену площину проблеми психологічного благополуччя. Саме у виборі напрямку наукового дослідження значною мірою реалізується принципова новизна авторського підходу до вирішення проблем психологічної науки, зокрема встановлено вплив соцмереж на психологічний стан користувачів під час COVID-19. Зростання популярності комунікації в соцмережах поширюється дуже швидко серед підлітків та юнаків. Безконтрольне, негігієнічне та нав'язливе використання соцмереж призводить до порушень психологічного стану юних користувачів. Автором дисертації побудовано теоретично-методологічну модель, що створила засади для проведення дослідження; побудовано психодіагностичну батарею валідних та надійних методик для емпіричного дослідження, що дозволило отримати важливі та статистично значущі дані; проведено адаптацію іноземного психодіагностичного інструментарію та доведена

його валідність для дослідження психологічного благополуччя та соціально-мережевого розладу. Отримані емпіричні результати та висновки стали базисом для розробки комплексу психологічних рекомендацій, включені в структуру ряду навчальних дисциплін та методичних рекомендацій для проведення просвітницької роботи з особами пізнього підліткового та юнацького віку з психогігієни використання соцмереж.

Дисертація є складовою частиною науково-дослідних тем кафедри практичної та клінічної психології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова НДР №185 «Соціально-психологічна адаптація та психологічний супровід осіб, зайнятих особливими видами діяльності» (Номер державної реєстрації: 0118U001788) та НДР №186 «Емоційний стрес і психологічна допомога» (Номер державної реєстрації 0118U007173). Тему дисертаційного дослідження було затверджено Вченою радою Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (протокол № 10 від 27 квітня 2021 року).

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна. *Вперше:* встановлено відмінності впливу соцмереж на психологічний стан українських користувачів у повсякденності та в умовах самоізоляції; з'ясовано особливості взаємозв'язку самосвідомості підлітків та юнаків із залученістю у віртуальну комунікацію; розроблено теоретико-методологічну модель проблемності використання соціальних мереж та їх негативного впливу на психологічне благополуччя користувачів; доповнено дослідження щодо впливу віртуальної комунікації на психологічне благополуччя молодого покоління; здійснено переклад, адаптацію та доведено валідність зарубіжних діагностичних шкал психологічного благополуччя та соціально-мережевого розладу; з'ясовано, що предикторами залежності від соцмереж є напружені стосунки з батьками, сором'язливість, інтроверсія та схильність до

невротичних та депресивних станів; продемонстровано відмінності психологічного профілю користувачів в залежності від типу активності та часу проведеного онлайн; *удосконалено* методику дослідження та встановлено, що пасивне використання соціальних мереж поглиблює відчуття самотності та знижує рівень психологічного благополуччя; *дістало подальшого розвитку*: вивчення індивідуально-типологічних патернів використання користувачами соціальних мереж; уявлення про наслідки надмірної залученості у соціальні мережі для психологічного благополуччя користувачів.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Усі наукові результати достовірні та достатньо обґрунтовані, що підтверджується наступними положеннями:

– результати дослідження впроваджено в навчальний та виховний процес Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (довідка про впровадження № 09-01-847 від 19 травня 2021 р.), КЗ «Одеського обласного базового медичного фахового коледжу» (довідка про впровадження № 34-00 від 30 червня 2020 р.), Херсонського державного університету (довідка про впровадження № 07-32/863 від 25 травня 2021 р.), навчально-наукового морського гуманітарного інституту Одеського національного морського університету (довідка про впровадження № 168 від 21 квітня 2021 р.);

– у роботі представлено значну кількість графічного матеріалу (рисуноків, таблиць), які виконані на високому рівні на основі кількісного та якісного аналізу даних

– представлено достатню кількість наукових публікацій (25), які відповідають темі дисертації, а також здійснено обговорення результатів дослідження на міжнародних та вітчизняних науково-практичних конференціях.

Наукове та практичне значення дисертаційної роботи.

Проведено психометричну адаптацію української версії психодіагностичних методик: «Шкала психологічного благополуччя Варвік-Едінбург» та «Шкала соціально-мережевого розладу». Матеріали дослідження включені у зміст лекційних та практичних занять дисциплін: «Анатомія та еволюція нервової системи», «Основи психологічної експертизи», «Клінічна психологія», «Соціальна психологія», «Вікова психологія», у програму 6-ї Зимової школи психології, а також розроблено спеціальний курс «Психогігієна та психопрофілактика використання соцмереж», що викладався майбутнім бакалаврам-психологам ОНУ імені І. І. Мечникова.

Матеріали дослідження впроваджені в просвітницьку роботу на базі КЗ «Одеського обласного базового медичного фахового коледжу», результати дисертаційного дослідження застосовані при плануванні та розробці си́лабусів освітніх компонент «Психологія соціальних відносин», «Соціально-психологічний тренінг» на базі Херсонського державного університету, методичні рекомендації щодо формування навичок ефективного застосування засобів діагностики та превенції соцмережевого розладу були впроваджені у процес підготовки та проведення лекційних та семінарських занять з психологічних дисциплін Одеського національного морського університету, що дозволило поліпшити успішність студентів та підтримати психологічне здоров'я всіх учасників навчального процесу.

Теоретичні та емпіричні дані також можуть бути включені до спецкурсів у вищих навчальних закладах, при проведенні курсів підвищення кваліфікації психологічних, педагогічних кадрів, можуть бути використані для організації виховної та просвітницької роботи з підлітками та юнаками. Отримані дані можуть бути використані при

розробці та проведенні реабілітаційної програми, зокрема за допомогою когнітивно-біхевіорального підходу.

Отримані результати можуть використовуватися при викладанні дисциплін: «Основи психологічної експертизи», «Клінічна психологія», «Соціальна психологія», «Вікова психологія», «Психологія соціальних відносин», «Соціально-психологічний тренінг».

Апробація наукових результатів. Основні результати дисертації було представлено й обговорено на: Scientific and Professional Conference «Problems of Humanities and Social Sciences» (Угорщина, м. Будапешт, 19 листопада 2017 р.); III всеукраїнській курсантсько-студентській науково-практичній конференції «Національна безпека України: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення» (м. Одеса, 24 листопада 2017 р.); V Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Пізнавальний та перетворювальний потенціал історичної психології як науки» (м. Одеса, 5 квітня - 3 травня 2018 р.); VI International Scientific and Practical Conference «Current Issues of Education and Science» (м. Харків, 10-11 листопада 2018 р.); 73-й науковій професорсько-викладацькій конференції ОНУ ім. І.І. Мечникова (м. Одеса, 29 листопада - 1 грудня 2018 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми психічного здоров'я та психологічного благополуччя» (м. Одеса, 25 січня 2019 р.); I Міжнародній (V онлайн) науково-практичній інтернет-конференції «Дослідження та впровадження в навчальний процес сучасних моделей викладання іноземної мови: лінгво-дидактичні, методичні та міжнародні перспективи» (м. Одеса, 18 березня 2019 р.); II Міжнародній науково-практичній конференції «Priority directions of science development» (м. Львів, 25-26 листопада 2019 р.), 74-й науковій професорсько-викладацькій конференції ОНУ ім. І.І. Мечникова (м. Одеса, 28 листопада 2019 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Соціально-психологічні проблеми суспільства» (м. Київ, 10 квітня 2020 р.), Міжнародній науково-

практичній конференції «Сучасний вимір психології та педагогіки» (м. Львів, 22–23 травня 2020 р.), II науково-практичній конференції «Реформування та розвиток гуманітарних та природничих наук» (м. Полтава, 22-23 травня 2020 р.), X Міжнародній науково-практичній конференції «Scientific achievements of modern society» (Великобританія, м. Ліверпуль, 27-29 травня 2020 р.), Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Сучасні підходи та перспективи професійного розвитку фахівців соціономічних професій» (м. Вінниця, 19 червня 2020 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Тенденції та перспективи розвитку психології та соціальної роботи в сучасному суспільстві» (м. Одеса, 5 листопада 2020 р.), 75-й науковій професорсько-викладацькій конференції ОНУ ім. І.І. Мечникова (м. Одеса, 27 листопада 2020 р.), Зимовій школі психології (м. Одеса, 11-15 січня 2021 р.), Науково-практичній конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Психологічне і соціальне благополуччя особистості та населення в умовах пандемії COVID-19: теорія і практика» (м. Одеса, 9 квітня 2021 р.).

Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено державною мовою, послідовно у формально-логічний спосіб з дотриманням наукового стилю. Застосована у роботі наукова термінологія є загальноновизнаною. Стель викладення результатів досліджень, нових наукових положень, висновків та рекомендацій чіткий та зрозумілий.

Відповідність діючим вимогам щодо оформлення дисертації.

Дисертаційне дослідження Гудімової А.Х. «Поведінкові патерни користувачів соціальних мереж як умова їх психологічного благополуччя» є актуальною, самостійною, завершеною науково-кваліфікаційною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що вирішують важливе для психологічної науки питання змін рівня психологічного благополуччя користувачів в залежності від характеру та часу проведення у соцмережах в умовах повсякденності та вимушеної

самоізоляції при прогресуванні пандемії COVID-19. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (207 найменувань, з них — 115 джерел іноземними мовами) та 6 додатків на 23 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 243 сторінки. Основний зміст дисертації викладено на 196 сторінках. Робота містить 30 рисунків на 27 сторінках, 24 таблиці на 21 сторінці. За своєю структурою, рівнем, змістом, обсягом, актуальністю дослідження, науковою новизною, значущістю отриманих результатів та оформленням дисертаційна робота Гудімової А. Х. відповідає вимогам, які пред'являються до оформлення дисертацій із зазначеного напрямку досліджень. За формальними ознаками робота повністю відповідає вимогам щодо оформлення дисертації згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Дисертація Гудімової А. Х. викладена згідно з виконанням індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану. Результати виконаного наукового дослідження вирішують важливе наукове завдання – встановлення ознак надмірної залученості у соцмережі, що провокують зміни рівня психологічного благополуччя та попередження розвитку соціально-мережевого розладу шляхом розробки комплексу рекомендацій та передумов корекційно-реабілітаційної програми для юних користувачів.

Дисертація Гудімової Алісар Халєдівни на тему «Поведінкові патерни користувачів соціальних мереж як умова їх психологічного благополуччя» за спеціальністю 053 «Психологія» повністю відповідає спеціальності.

Відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктом 10 Порядку МОН. Дисертація Гудімової Алісар Халєдівни на тему «Поведінкові патерни користувачів соціальних мереж як умова їх

психологічного благополуччя» за спеціальністю 053 «Психологія» повністю відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06 березня 2019 року № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40.

Кількість наукових публікацій, повноту опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. Матеріали дисертації опубліковано у 25 наукових працях, зокрема: 1 одноосібна стаття у колективній монографії, 4 одноосібні статті у фахових виданнях України, внесених до міжнародних наукометричних баз даних, 2 одноосібних статті – у періодичному науковому фаховому виданні інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, 1 стаття у закордонному фаховому виданні, що проіндексовано у базі даних Web of Science Core Collection, 17 публікацій – тези виступів на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. У опублікованій у співавторстві статті Hudimova, A., Popovych, I., Baidyk, V., Buriak, O., & Kechyk, O. The impact of social media on young web users' psychological well-being during the COVID-19 pandemic progression. Amazonia Investiga. 2021. No. 10 (39). P. 50-61, особистий внесок Гудімової А. Х. полягає у розробці методології, адаптації психодіагностичного інструментарію, проведенні дослідження та інтерпретації результатів. Теоретичні положення інших авторів, представлені у публікації для наукової підтримки основних ідей здобувача.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях з психології, включених до переліку, затверджених МОН України:

1. Коброслі А. Х. Взаємозв'язок використання соціальних мереж з психологічним благополуччям підлітків. *Вісник ОНУ: Психологія*. 2018. Т. 23, 2 (48). С. 58-66.

2. Коброслі А. Х. Соціальні мережі та психологічне благополуччя підлітків: переваги та ризики. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2019. № 2. С. 194-203.

3. Гудімова А.Х. Специфіка впливу соціальних мереж на психологічне благополуччя підлітків. *Науковий журнал «Габітус»*. 2020. № 12 (2). С. 98 – 102. DOI: 10.32843/2663-5208.2020.12-2.16

4. Hudimova A. Kh. Psychological well-being and social media users' behavioral online patterns in everyday life and during COVID-19 pandemic. *Insight: the psychological dimensions of society*. 2021. No. 5. P. 133-147.

Статті в зарубіжних наукових періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних:

1. Hudimova A. Adolescents' Involvement in Social Media: Before and During COVID-19 Pandemic. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. 2021. No.1. (29). P. 21-30. DOI: 10.31435/rsglobal_ijitss/30032021/7370

2. Hudimova, A., Popovych, I., Baidyk, V., Buriak, O., & Kechyk, O. The impact of social media on young web users' psychological well-being

during the COVID-19 pandemic progression. *Amazonia Investiga*. 2021. No. 10 (39). P. 50-61. DOI: 10.34069/AI/2021.39.03.5

3. Kobrosli A. H. Psychological profile of students as a determinant of academic achievement. *Science and Education a New Dimension. Problems of Humanities and Social Sciences*. 2017. V (24). I.: 146. P. 33-36.

Розділи монографій:

1. Hudimova A. Kh. Modern Adolescents' Psychological Well-being and Social Media Overload. *Vector of modern pedagogical and psychological science in Ukraine and EU countries: Collective monograph*. Riga: Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. P. 182 - 198. DOI: 10.30525/978-9934-588-37-2.1.11

Статті та тези апробаційного характеру:

1. Гудімова А. Х. Пасивне використання соцмереж як предиктор самотності та депресивності підлітків. *Abstracts of X International Scientific and Practical Conference*. Liverpool, United Kingdom, 27-29 May 2020. С. 382 – 386.

2. Гудімова А. Х. Соцмережі та психологічне благополуччя підлітків. *Реформування та розвиток гуманітарних та природничих наук: матеріали II науково-практичної конференції* (м. Полтава, 22-23 травня 2020 р.). Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. Ч.2. С. 43-47.

3. Гудімова А. Х. Соціальні мережі та психологічний стан підлітків. *Сучасний вимір психології та педагогіки: збірник тез наукових робіт учасників науково-практичної конференції* (м. Львів, 22-23 травня 2020 р.). Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2020. С. 186-189.

4. Гудімова-Коброслі А. Х. Відчуття самотності та депресивні прояви як предиктори надмірної залученості в соціальні мережі. *Матеріали до 74-ї наукової конференції професорсько-викладацького*

складу і наукових працівників ОНУ імені І.І. Мечникова. Секція «Факультету психології та соціальної роботи» (м. Одеса, 27-28 листопада 2019 р.). Одеса: Видавництво «Друк Південь», «Симекспрес», 2019. С. 96 - 101.

5. Гудімова - Коброслі А. Х. Надмірна залученість у віртуальну комунікацію як предиктор порушення психологічного благополуччя підлітків. *Соціально-психологічні проблеми суспільства: матеріали міжнародної науково-практичної конференції*. (м. Київ, 10 квітня 2020 р.). К.: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2020. С. 145-147.

6. Гудімова - Коброслі А. Х. Особливості психологічного профілю користувачів соціальних мереж. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Priority directions of science development»*. (м. Львів, 25-26 листопада 2019 р.). Львів, 2019. С. 372-377.

7. Гудімова А. Х., Псядло Е. М. Кібербулінг як сучасна психолого-педагогічна проблема підліткового періоду. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні підходи та перспективи професійного розвитку фахівців соціономічних професій»* (м. Вінниця, 19 червня 2020 р.). Вінниця, 2020. С. 224 - 228.

8. Гудімова А. Х., Псядло Е. М. Пасивна віртуальна залученість як предиктор порушень сну серед підлітків: повсякденність та карантин. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку психології та соціальної роботи в сучасному суспільстві»* (м. Одеса, 5 листопада 2020 р.). Одеса, ОНУ, 2020. С. 170 - 174.

9. Гудімова А. Х. Порушення сну як наслідок надмірної залученості у соцмережі в умовах пандемії COVID-19. *Психологічне і соціальне благополуччя особистості та населення в умовах пандемії*

COVID-19: теорія і практика: Збірник матеріалів наук. – практ. інтернет-конференції. (м. Одеса, ОНУ імені І.І.Мечникова, 9 квітня 2021 р.). Одеса: ОНУ, 2021. С. 14 - 17.

10. Коброслі А. Х. Взаємозв'язок використання соціальних мереж з психологічним благополуччям підлітків. *Матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Пізнавальний та перетворювальний потенціал історичної психології як науки»* (м. Одеса, 5 квітня - 3 травня 2018 р.). Одеса, ОНУ, 2018. С. 33 - 36.

11. Коброслі А. Х. Вплив віртуальної комунікації на психологічне благополуччя підлітків. *International Journal of Education and Science.* 2018. V 1, №3-4. Р. 38.

12. Kobrosli A. Comparison of adolescents' psychological profiles due to social media use. *Збірник наукових праць I міжнародної (V онлайн) науково-практичної інтернет-конференції «Дослідження та впровадження в навчальний процес сучасних моделей викладання іноземної мови: лінгво-дидактичні, методичні та міжнародні перспективи»* (м. Одеса, 18 березня 2019 р.). Одеса, 2019. С. 102 - 105.

13. Kobrosli A. H. Psychological profile of students as a determinant of academic achievement. *Science and Education a New Dimension. Problems of Humanities and Social Sciences.* 2017. V (24). I.: 146. Р. 33-36.

Результати перевірки роботи на академічний плагіат. Упродовж перевірки дисертації запозичень матеріалу без посилання на відповідне джерело не виявлено. Перевірка проводилась сертифікованою програмою Unicheck. Отримано наступні результати: оригінальність — 85,1 %, схожість — 14,9 %.

Результати дисертації апробовано на засіданні фахового семінару № 11 від 22. 06. 2021 р. За результатами засідання фахового семінару

ухвалено затвердити позитивний висновок рецензентів щодо рекомендації до захисту в спеціалізованій вченій раді дисертаційної роботи Гудімової Алісар Халедівни «Поведінкові патерни користувачів соціальних мереж як умова їх психологічного благополуччя» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія».

Дисертаційна робота **рекомендована до захисту** у спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 053 «Психологія».

Головуючий на засіданні

Доктор психологічних наук,
професор кафедри диференціальної і спеціальної психології

О.І. Кононенко

Рецензент

Доктор психологічних наук,
доцент, професор кафедри загальної психології та психології розвитку особистості

О.Д. Литвиненко

Рецензент

Кандидат психологічних наук,
доцент кафедри диференціальної і спеціальної психології

М.К. Кременчуцька

Секретар засідання

Кандидат психологічних наук,
доцент кафедри практичної та клінічної психології

А.І. Уханова

Підпис **ЗАСВІДЧУЮ**
Вчений секретар ОНУ імені І.І. Мечникова
С. В. Курандо
22 червня 2021 р. _____ 20__ р.

Підпис **ЗАСВІДЧУЮ**
Вчений секретар ОНУ імені І.І. Мечникова
С. В. Курандо
_____ 20__ р.

Підпис **ЗАСВІДЧУЮ**
Вчений секретар ОНУ імені І.І. Мечникова
С. В. Курандо
_____ 20__ р.

Підпис **ЗАСВІДЧУЮ**
Вчений секретар ОНУ імені І.І. Мечникова
С. В. Курандо
_____ 20__ р.